

PostgreSQL İstemci Yetkilendirmesi ve Güvenliği

Bu makale de PostgreSQL 8.0 (8.0.7) için istemci yetkilendirmesi (client authentication) ve PostgreSQL güvenliği hakkında bilgi verilecektir.

Bu belgenin en son haline

http://www.enderunix.org/docs/postgresql/postgresql_security.pdf adresinden ulaşabilirsiniz.

Yazar: İsmail YENİGÜL

EnderUNIX Çekirdek Takım Üyesi

ismail at enderunix dot org

ismail.yenigul at endersys dot com

<http://www.enderunix.org>

Deđişiklikler

21 Mar 2006 Sal EET 13:52:35 - İlk Yazım

22 Mar 2006 Çar EET 14:57:55 - Kullanıcı Haklarını Kısıtlama kısmı eklendi.

İçindekiler

1.	PostgreSQL'e Erişim	2
2.	pg_hba.conf.....	2
3.	Güvenlik.....	5
3.1.	Parola Güvenliği	5
3.2.	Veritabanı Kullanıcılarının Haklarını Kısıtlama.....	6
3.3.	SSL.....	6
3.3.1.	PostgreSQL'de SSL'in Etkinleştirilmesi	6
3.4.	PgAdmin ile SSL Bağlantı Testi.....	8
3.5.	SSH Üzerinden İstemci Bağlantısı.....	9
4.	Kaynaklar.....	10

1. PostgreSQL'e Erişim

Ön tanımlı olarak PostgreSQL sadece localhost'a bağlanır (bind).

```
$ netstat -na|grep LISTEN |grep 5432
tcp4          0          0  127.0.0.1.5432          *.*          LISTEN
```

Uzaktan erişim için öncelikle postgresql.conf dosyasındaki

```
listen_addresses = 'localhost'
```

Değerini sunucunun IP adresini dinleyecek şekilde değiştirilmesi gerekir. Bunun için postgresql kullanıcısı ile listen_addresses ifadesinin başındaki # kaldırıldıktan sonra bu değişkenin değeri '*' yapılır.

```
listen_addresses = '*'
```

Değişikliğin etkinleşmesi için PostgreSQL servisi kapatılıp tekrar açılır.

PostgreSQL'i FreeBSD port ağacından kurduysanız aşağıdaki komutlarla servisi kapatıp açabilirsiniz.

```
# /usr/local/etc/rc.d/010.pgsql.sh stop
postmaster stopped
# /usr/local/etc/rc.d/010.pgsql.sh start
# netstat -na|grep LISTEN|grep 5432
tcp4          0          0  *.5432          *.*          LISTEN
```

Artık PostgreSQL'e uzaktan erişim sağlanabilir.

2. pg_hba.conf

PostgreSQL'e erişim hakları pg_hba.conf dosyasında tanımlanır. Bu dosya ön tanımlı olarak PostgreSQL data dizininde (*/usr/local/pgsql/data*) bulunur. HBA, **H**ost **B**ased **A**uthentication manasına gelmektedir. pg_hba.conf dosyasında erişim izinlerinin formatı aşağıdakiler gibidir.

```
local         database  user     authentication-method  [authentication-option]
host          database  user     CIDR-address  authentication-method  [authentication-option]
hostssl       database  user     CIDR-address  authentication-method  [authentication-option]
hostnossl     database  user     CIDR-address  authentication-method  [authentication-option]
host          database  user     IP-address    IP-mask  authentication-method  [authentication-option]
hostssl       database  user     IP-address    IP-mask  authentication-method  [authentication-option]
hostnossl     database  user     IP-address    IP-mask  authentication-method  [authentication-option]
```

local: UNIX domain socket üzerinden erişim kuralını belirler.

Not: Ön tanımlı olarak PostgreSQL Unix domain socket için `/tmp/.s.PGSQL.5432` dosyasını oluşturur.

host: TCP/IP üzerinden bağlantı yapabilecek istemci listesini belirler. Hem SSL hem de SSL olmayan bağlantıyı kabul eder.

hostssl: Sadece SSL bağlantılarını kabul eder.

hostnoss: Sadece SSL olmayan bağlantıları kabul eder.

database: İzin verilecek veritabanını belirtir. Tüm veritabanlarını ifade etmek için all ifadesi kullanılır. Bu alanın değerinin sameuser olması bağlantı yapacak olan kullanıcı adı ile bağlantı yapılacak veritabanının aynı olmasını şart koşar. samegroup değeri ise bağlantı yapacak olan kullanıcı grubunun bağlanacağı veritabanı ile aynı olmalıdır.

user: Erişim yapacak kullanıcı adını belirler. Tüm kullanıcıları belirtmek için all ifadesi kullanılır. Virgül kullanarak birden fazla kullanıcı belirtilebilir. Grubu ifade etmek için ise grup adının başına + konulması yeterlidir. Listenin dosyadan alınması için ise @dosyası biçiminde bir format kullanılabilir.

CIDR-address: IP adresi aralığını belirler. Örnek yazım 192.168.0.1/32, 212.156.115.0/24

IP-address IP-mask: CIDR-address formatı yerine IP adresi ve netmask kullanılarak gösterimi sağlar. Örnek yazım: 192.168.0.1 255.255.255.0

authentication-method: Bağlantıyı gerçekleştirmek için hangi tür yetkilendirme yapılacağını belirler. Bu kısım trust, reject, md5, crypt, password, krb4, krb5, ident,pam değerlerinden birini alabilir.

trust: Kullanıcıların veritabanına parolasız bağlanmasını sağlar.

reject: Erişimi reddeder.

md5: md5 formatında şifrelenmiş parola ile giriş gerekir.

crypt: bağlantı için crypt formatında şifrelenmiş parola girmesi gerekir.

password: Düz metin parola ile girişe izin verir.

pam: PAM kullanarak yetkilendirme sağlar.

pg_hba.conf dosyasındaki ön tanımlı kurallar aşağıdaki gibidir.

```
# TYPE DATABASE USER CIDR-ADDRESS METHOD
# "local" is for Unix domain socket connections only
local all all trust
# IPv4 local connections:
host all all 127.0.0.1/32 trust
# IPv6 local connections:
host all all ::1/128 trust
```

Bu dosya PostgreSQL servisinin başlatıldığı zaman veya postmaster prosesi SIGHUP sinyali aldığı zaman okunur. Yapılan değişikliklerin etkinleşmesi için `pg_ctl reload` komutu kullanılabilir.

Yukarıdaki erişim kurallarından “local” ile başlayan satırın sonunda “trust” değeri ile Unix kullanıcılarının PostgreSQL veritabanlarına parolasız olarak erişimi sağlanır. Eğer sunucudaki tüm sistem kullanıcılarının veritabanına parolasız erişmesini istemiyorsanız trust yetkilendirme yöntemini diğer yöntemlerle değiştirmeniz gerekir.

Örneğin yerel kullanıcıların yetkilendirilmesi için md5 kullanılmasını sağlamak için bu satır aşağıdaki gibi değiştirilir.

```
local    all             all                               md5
```

Değişiklik etkinleştirilmeden (pg_ctl reload) önce sistem kullanıcılarının veritabanına erişimi için daha önceden bir parola atanmadıysa aşağıdaki komutlar verilerek parola atama yapılabilir.

```
# su - postgres
$ psql template1
Welcome to psql 8.0.7, the PostgreSQL interactive terminal.
```

```
Type:  \copyright for distribution terms
       \h for help with SQL commands
       \? for help with psql commands
       \g or terminate with semicolon to execute query
       \q to quit
```

```
template1=# ALTER USER postgres with password 'deneme1';
ALTER USER
#\q
```

Değişikliği etkinleştirmek için

```
$ pg_ctl reload
postmaster signaled
$
```

Tekrar bağlantı denemesi yapıldığında

```
$ psql template1
Password:
Welcome to psql 8.0.7, the PostgreSQL interactive terminal.
```

```
Type:  \copyright for distribution terms
       \h for help with SQL commands
       \? for help with psql commands
       \g or terminate with semicolon to execute query
       \q to quit
```

```
template1=# \q
```

Örnek erişim kuralları

```
# enderunix kullanıcılarına 192.168.1.5'den tüm veritabanlarına
parolasız erişim.
# TYPE  DATABASE  USER          CIDR-ADDRESS  METHOD
host    all          enderunix     192.168.1.5/32  trust
```

```
# acikkod kullanıcısına 192.168.1.0 ağından deneme ve bsd
veritabanına parola ile erişim.
# TYPE DATABASE USER CIDR-ADDRESS METHOD

host deneme,bsd acikkod 192.168.1.0/24 md5
```

3. Güvenlik

3.1. Parola Güvenliği

PostgreSQL 7.3'den itibaren ön tanımlı olarak PostgreSQL'de parolaların şifreli olarak saklanmaktadır. Bu değerın etkin olup olmadığını anlamak için `data/postgresql.conf` dosyasında `password_encryption` değişkeninin değeri `"true"` olup olmadığına bakılır veya aşağıdaki SQL sorgusu çalıştırılabilir.

```
template1=# SHOW password_encryption ;
password_encryption
-----
on
(1 row)
```

template1=#

Kullanıcı oluşturma şablonu aşağıdaki gibidir.

```
CREATE USER name [ [ WITH ] seçenek [ ... ] ]
```

Seçenek:

```
SYSID uid
| CREATEDB | NOCREATEDB
| CREATEUSER | NOCREATEUSER
| IN GROUP groupname [, ...]
| [ ENCRYPTED | UNENCRYPTED ] PASSWORD 'password'
| VALID UNTIL 'abstime'
```

Eğer `password_encryption` değişkeni etkinleştirilmiş ise kullanıcı oluştururken parolası otomatik olarak şifrelenmiş (ENCRYPTED) olarak saklanmak bu yüzden kullanıcı oluşturulurken ENCRYPTED parametresinin kullanılmasına gerek yoktur.

3.2. Veritabanı Kullanıcılarının Haklarını Kısıtlama

Hangi kullanıcının hangi haklara sahip olduğu aşağıdaki sorgu ile görülebilir.

```
template1=# SELECT username,usecreatedb,usesuper,usecatupd from
pg_shadow ;
```

```
  username | usecreatedb | usesuper | usecatupd
-----+-----+-----+-----
  enderunix | t           | t        | t
  apache   | f           | f        | f
  user1    | f           | t        | t
  ismail   | t           | t        | t
  pgsql    | t           | t        | t
(5 rows)
```

```
template1=#
```

usecreatedb alanı kullanıcının veritabanı oluşturup oluşturamayacağını belirler.
usesuper alanı kullanıcının başka kullanıcı oluşturup oluşturamayacağını belirler.
usecatupd alanı kullanıcının sistem kataloglarını güncelleyip güncelleyemeyeceğini belirler. Değerin *t* olması *true* *f* olması *false* manasına gelmektedir.
Bu bilgiler ışığında sistemdeki kullanıcıların haklarında gerekirse engellemeler yapılabilir.

3.3. SSL

3.3.1. PostgreSQL'de SSL'in Etkinleştirilmesi

PostgreSQL'de SSL özelliğini etkinleştirmek için öncelikle PostgreSQL *--with-openssl* parametresi ile derlenmiş olması gerekir.

Daha sonra `/usr/local/data/postgresql.conf` dosyasındaki “ssl” değişkeninin değeri “true” atanmalıdır.

```
ssl = true
```

Bu işlemlerden sonra SSL bağlantılarında kullanmak için SSL sertifikaları oluşturulmalıdır. Kendinden imzalı (self-signed) SSL sertifikalarını oluşturmak için aşağıdaki komutlar verilebilir. Kendinden imzalı sertifikalar test amaçlı olarak kullanılmalıdır...

```
# su - pgsql
$ cd /usr/local/pgsql/data
$ openssl req -new -text -out server.req
Generating a 1024 bit RSA private key
.....+++++
...+++++
writing new private key to 'privkey.pem'
Enter PEM pass phrase:
```

Verifying - Enter PEM pass phrase:

You are about to be asked to enter information that will be incorporated

into your certificate request.

What you are about to enter is what is called a Distinguished Name or a DN.

There are quite a few fields but you can leave some blank

For some fields there will be a default value,

If you enter '.', the field will be left blank.

Country Name (2 letter code) [AU]:**TR**

State or Province Name (full name) [Some-State]:**Marmara**

Locality Name (eg, city) []:Istanbul

Organization Name (eg, company) [Internet Widgits Pty Ltd]:EnderUNIX

Organizational Unit Name (eg, section) []:

Common Name (eg, YOUR name) []:**devel.enderunix.org**

Email Address []:**ismail.yenigul@endersys.com**

Please enter the following 'extra' attributes

to be sent with your certificate request

A challenge password []:

An optional company name []:

Yukarıdaki “*Common Name*” kısmına mutlaka sunucunun hostname’i yazılmalıdır.

Yukarıdaki anahtar her açılışta parola (pass phrase) soracaktır. Bunu kaldırmak için aşağıdaki komut verilir.

```
$ openssl rsa -in privkey.pem -out server.key
```

```
$ rm privkey.pem
```

server.crt dosyasını oluşturmak için de aşağıdaki komut verilir.

```
$ openssl req -x509 -in server.req -text -key server.key -out server.crt
```

```
$ chmod og-rwx server.key
```

Yukarıdaki sertifikaları PostgreSQL’in data dizininden (/usr/local/pgsql/data) başka bir dizinde oluşturuldu ise sertifikaların bu dizine kopyalanması gerekir.

Sunucu üzerinde root.crt dosyası olmadığı zaman istemci ile sunucu arasında güvenli SSL bağlantısı kurulacaktır fakat istemci SSL sertifikasına göre yetkilendirme yapılmayacaktır. Bunun için tam bir SSL haberleşmesi için gerçek SSL sertifikasının alınması gerekir.

Değişikliğin etkinleşmesi için PostgreSQL yeniden başlatılmalıdır.

```
$ pg_ctl -D /usr/local/pgsql/data stop
```

```
$ pg_ctl -D /usr/local/pgsql/data -m fast start -l /tmp/logfile
```

PostgreSQL çalışmıyorsa hatanın sebebini bulmak için postgresql.conf dosyasındaki *silent_mode* değerini false yaparak PostgreSQL tekrardan başlatılır.

```
silent_mode = false
```

Muhtemel bir hata aşağıdaki gibi olabilir

```
$ tail /tmp/logfile
FATAL: could not load server certificate file
"/usr/local/pgsql/data/server.crt": No such file or directory
$
```

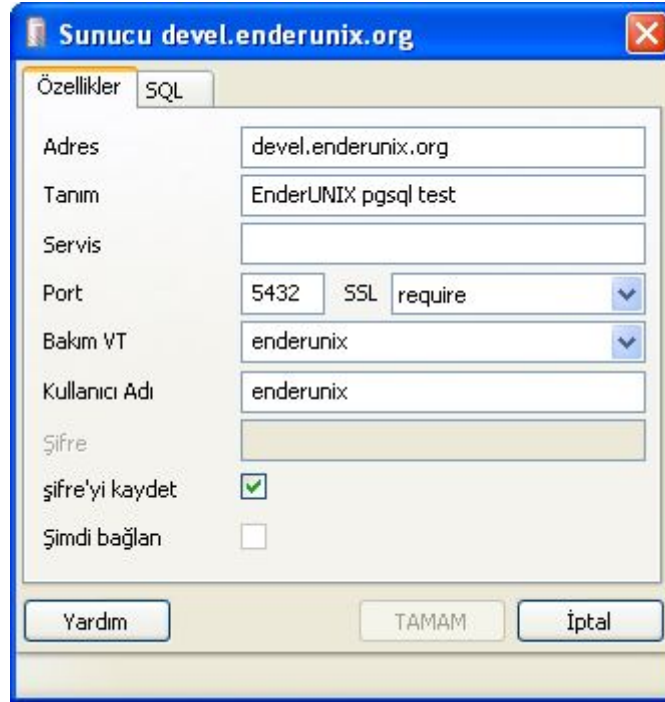
Eğer prosesler başarı ile çalışmış ve `slient_mode` değeri false yapılmış ise `/tmp/logfile` dosyasında aşağıdaki gibi uyarı mesajı görebilirsiniz.

```
$ tail /tmp/logfile
LOG: could not load root certificate file
"/usr/local/pgsql/data/root.crt": No such file or directory
DETAIL: Will not verify client certificates.
$
```

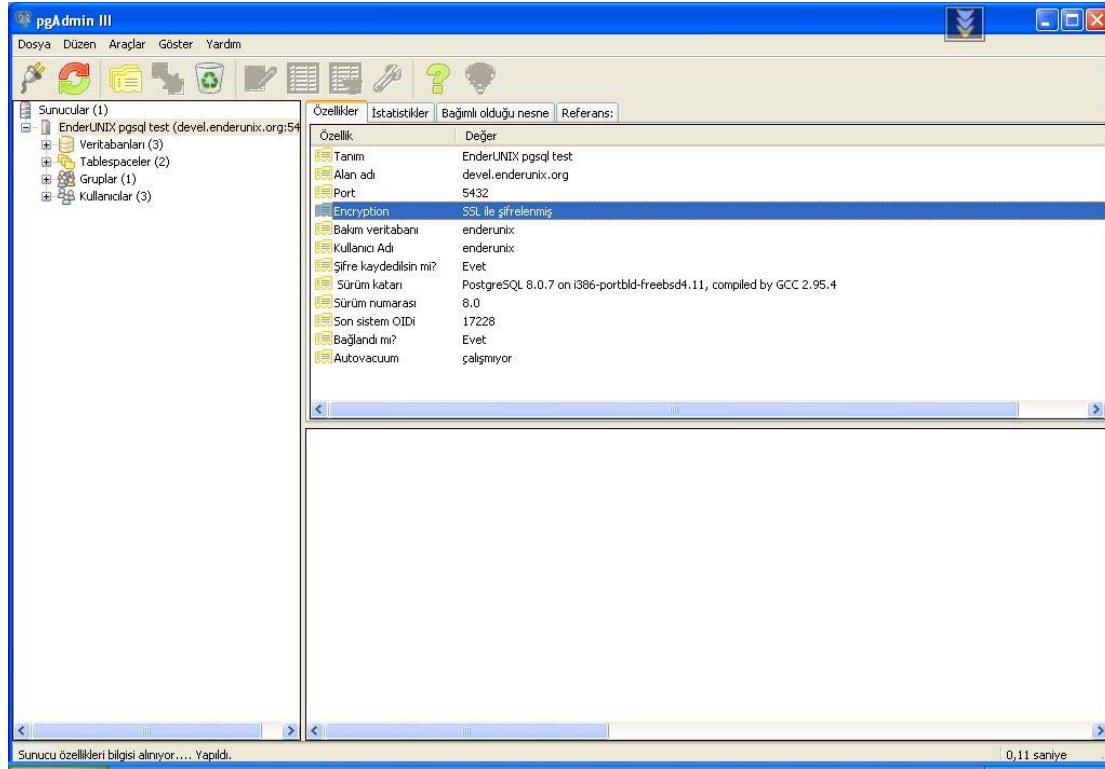
pılma Bu mesaja göre PostgreSQL'in SSL özelliği ile çalıştığını fakat `root.crt` dosyasını yükleyemediğini ifade eder.

3.4. PgAdmin ile SSL Bağlantı Testi

PgAdmin Sunucu özelliklerine tıklanır ve SSL özelliği etkinleştirilir.

Bağlantı kurulduktan sonra SSL bağlantı bilgisi aşağıdaki ekrandan görülebilir. (**Encryption: SSL ile şifrelenmiş** ibaresi)

3.5. SSH Üzerinden İstemci Bağlantısı

Bu tür bir bağlantı yöntemi SSL bağlantısını desteklemeyen (psql gibi) uygulamaların PostgreSQL'e güvenli bir şekilde bağlanmasını sağlamak için kullanılır. Öncelikle pg_hba.conf dosyasında PostgreSQL sunucunun kendi IP adresinden erişim izni verilmelidir. PostgreSQL'in IP adresi 192.168.1.10 ise aşağıdaki gibi bir satırı pg_hba.conf dosyasına eklemek yeterlidir.

```
host    all             all             192.168.1.10/32      md5
```

```
Değişikliği etkinleştirmek için
$ pg_ctl reload
postmaster signaled
$
```

PostgreSQL sunucuya bağlanmak istediğimiz istemciden aşağıdaki gibi bir komutla SSH tünel oluşturulur.

```
istanbul[ismail]$ ssh -L 2000:192.168.1.10:5432 ismail@192.168.1.10
Password:
Last login: Tue Mar 21 09:57:38 2006 from 212.X.X.X
$
```

Yukarıdaki komutta 2000 ile belirtilen port tünelin kendi bilgisayarımız üzerindeki port numarasıdır. 1024'den büyük ve herhangi boş bir port seçilebilir. 192.168.1.10 ise PostgreSQL sunucunun IP adresi 5432 PostgreSQL servisinin port numarası. Bu

erişimin gerçekleşmesi için aynı zamanda PostgreSQL sunucu üzerinde ismail adlı sistem kullanıcısının tanımlı olması gerekir.

PostgreSQL'e bağlandığımız istemcide başka bir terminalde daha açılarak aşağıdaki komut verilir. Karşı taraftaki veritabanına bağlanmak için yerel makinenin 2000. portuna bağlanmak yeterlidir. Bu porta gelen tüm istekler tünel üzerinden veritabanı sunucunun 5432 nolu portuna gönderilecektir.

```
istanbul[ismail]$ psql -p 2000 -h localhost -U ismail template1
Password:
Welcome to psql 8.0.6, the PostgreSQL interactive terminal.
```

```
Type:  \copyright for distribution terms
       \h for help with SQL commands
       \? for help with psql commands
       \g or terminate with semicolon to execute query
       \q to quit
```

```
SSL connection (cipher: DHE-RSA-AES256-SHA, bits: 256)
```

```
template1=#
```

4. Kaynaklar

Practical PostgreSQL kitabı - <http://www.commandprompt.com/ppbook/book1>

PostgreSQL El kitabı: <http://www.postgresql.org/docs/8.0/interactive/index.html>